

ISTRAŽIVANJE MEĐUPREDMETNE SURADNJE KAO PRETPOSTAVKE ZA STVARANJE MOTIVACIJE U IZUČAVANJU STRANIH JEZIKA NA NEFILOLOŠKIM FAKULTETIMA

Za nastavu stranih jezika na nefilološkim fakultetima posebno značenje ima motivacija. Iz same prakse valja pronaći putove i načine stvaranja motivacije kod studenata. U nizu konkretnih rješenja značajno mjesto ima suradnja predavača stranih jezika i nastavnika nosilaca predmeta struke. Najtješnja suradnja može se uspostaviti kod izrade seminarskih i diplomskih radova studenata. Kakva je ta suradnja, pokušalo se provjeriti analizom citiranosti literature na stranim jezicima u diplomskim radovima studenata Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu i Pedagoške akademije u Čakovcu. Rezultati analize govore da međupredmetna suradnja nije naročito uspješna.

Struka; strani jezik; suradnja; motivacija.

UVOD

Za društvo u cjelini i za sveukupni naš obrazovni sistem veliku važnost ima učenje stranih jezika. To je jasno i svi se formalno s time slažu. Nije sasvim jasno i manje je sloge kada se dođe na teren praktične realizacije prihvaćenih stavova. Naročito u posljednje vrijeme u realizaciji stavova ima dosta zbrke i šarenila; sve je ovoga časa u igri: koji jezici? koji da, koji ne? koliko jezika? gdje da, gdje ne? obavezno ili neobavezno? samo engleski ili još neki? Moguća su i najnevjerojatnija rješenja, sve do krajnjih vulgarizacija. No, to su pitanja i problemi koje će društvo pomoću svojih verificiranih institucija morati riješiti.

Drugi su, pak, problemi koje će morati rješavati nastava stranih jezika. Prije svega mislim na nastavu stranih jezika na nejezičnim fakultetima, gdje su problemi vrlo ozbiljni jer se na njihovom rješavanju do sada malo radilo. Na ovom stupnju nastave stranih jezika svi problemi nisu nam poznati. Postoje brojna pitanja i problemi, no ipak kod izučavanja stranih jezika na nejezičnim fakultetima krucijalno značenje ima stvaranje motivacije! Onome, koji kod studenata uspije riješiti to pitanje, bit će otvoren put do velikih uspjeha u nastavi.

Usporedimo li koju važnost ima motivacija u nastavi stranih jezika s brojem članaka, studija i radova s tog područja, moramo zaključiti da je to još uvijek nedovoljno.

Što idemo dalje od predškolske dobi prema sve starijim uzrastima, to je sve manje podataka i ispitivanja iz ove problematike. Najveći broj radova bavi se uglavnom teoretskim razmatranjima. Raspravlja se u brojnim varijantama o vrstama motivacije, o psihološkim problemima motivacije, o sredstvima i putevima (najčešće samo teoretski) povišenja motivacije, o organizaciji nastavnog sata i sl. Sve je to od velike važnosti za pravilno razumijevanje i ispravan pristup problemima motivacije, ali praksi su najpotrebnija konkretna rješenja. Nitko još nije jednostavno i jasno napisao da bi studentima, ako ih želimo motivirati za učenje stranog jezika, trebalo ponuditi to i to, osigurati takav i takav tretman, omogućiti im na ovaj ili onaj način ličnu afirmaciju, prisiliti ih na učenje konkretno tako i tako itd.itd.

Svi predavači stranih jezika znaju da kod studenata na nejezičnim fakultetima u najboljem slučaju mogu računati na tzv. vanjsku motivaciju. Ona nastaje, znamo, na potrebi (bilo društva ili pojedinca), i to prisilnoj. Za nas je postojanje potrebe najbitnije i upravo na njezinoj višeslojnosti moramo tražiti rješenja. U vrlo rijetkim slučajevima može se desiti i postojanje svjesne potrebe. Treba težiti stvaranju makar i neke elementarne unutarnje motivacije.

Na ovom stupnju izučavanja stranih jezika, a u okruženju u kakvom se ono odvija, nemoguće je postići univerzalnu motivaciju. Previše je problema, mnogo je još nejasnoća, a malo je korisnih inicijativa i konkretnog istraživanja. O tim pitanjima moguće je opširno teoretizirati, ali za osnovnu ideju ovog rada sama teorija i nije od presudne važnosti. U ovoj oblasti ulaziti u teoretska razmatranja najsvrsishodnije je u onolikoj mjeri u kojoj to objašnjava i pomaže u razumijevanju praktičnih rješenja. To se odnosi i na izlaganje u ovom radu. Namjera je bila, prvenstveno, iz neposredne prakse progovoriti o nekim problemima u nastavi stranih jezika na nejezičnim fakultetima¹ i o međupredmetnoj suradnji.

1. Za nastavu stranih jezika na fakultetima i visokoškolskim ustanovama od izuzetne je važnosti pomoć i suradnja predavača iz predmeta struke. Značajno bi bilo kada bismo uspjeli privoljeti na suradnju, jasno, na obostranu korist, kolege nosioce stručnih disciplina. Kako uspostaviti tu suradnju? Gdje bi bila ta pomoć? U čemu bi se sastojala konkretna obostrana korist?

1.1. Kada je riječ o uspostavljanju suradnje, prije svega radi se o obostranoj uvjerenosti da bez znanja i korištenja stranih jezika nikako ne može biti valjanog studiranja. Zatim, oba nastavnika moraju ublažiti svoju profesionalnu (točnije rečeno - predmetnu) isključivost i krutost. Nerijetko je zatvorenost u svoj predmet nepremostiva prepreka suradnji. A za svaku suradnju potrebna je inicijativa. U ovom slučaju ona mora doći, prvenstveno, od nastavnika stranog jezika. On bi morao

1 Šire o tim problemima vidjeti u članku V. Ciglara "Osnovni problemi nastave stranih jezika u OUR-ima visokog obrazovanja", Zbornik radova FOI, br. 6. str. 345, 1982, Varaždin.

uznastojati uvjeriti nastavnike stručnih predmeta o korisnosti poznavanja stranog jezika, a naročito o važnosti upotrebe strane literature i za predmet struke. Trebalo bi nastavnike iz predmeta struke privoljeti na suradnju u stvaranju navika kod studenata za korištenjem strane literature, što će biti od velike važnosti u daljnjem njihovom stručnom usavršavanju.

1.2. Gdje i kako bi se mogla ostvariti pomoć u nastavi stranih jezika od strane predavača stručnih disciplina? Najkonkretnije bi ta pomoć došla do izražaja tada kada bi predavači iz predmeta struke uporno nastojali oko toga da se kod izrade diplomskog rada obavezno mora konzultirati literatura na stranom jeziku. Broj jedinica korištene i citirane strane literature nije presudan, ali što više - to bolje! Dobro bi bilo i nadasve korisno kada bi se takvi zahtjevi postavljali već kod izrade seminarskih radova. Najzad, moguće je slične zahtjeve postaviti studentima kao priprema za obradu jedne veće tematske cjeline. Za jedan novi pristup izučavanju stranih jezika na nejezičnim fakultetima tobi bilojako važno. Mnogo se dobiva, ali se i mnogo ulaže: s jedne strane rad na jeziku dobiva smisao i svrhu, a s druge strane ulaže se svjestan napor svih učesnika u obrazovnom procesu. U krajnjem slučaju, ovako shvaćena suradnja i pomoć samo je jedan od mogućih putova koji vodi do stvaranja motivacije; ono što se u ovakvim slučajevima događa, mogli bismo izraziti jednadžbom:

$$\text{POTREBA} + \text{PRISILA} = \text{MOTIVACIJA}$$

Najvjerojatnije da to nije ona motivacija kojoj bismo morali težiti; prisutna potreba ovdje je pojačana zahtjevom nastavnika predmetne struke stvorena na prisili, pa se može govoriti samo o vanjskoj motivaciji. Ipak, ako bismo bili dovoljno uporni u postavljanju zahtjeva, stvorila bi se kod studenata pozitivna navika u korištenju literaturom na stranom jeziku. Same od sebe stvarale bi se situacije u kojima bi nastala potreba za korištenjem strane literature.

1.3. U našoj situaciji teško mi je zamisliti uspješnu suradnju ako bi od nje imala koristi samo nastava stranih jezika. Takva suradnja ne bi funkcionirala.

Za nastavu stranog jezika najznačajnija i bitna korist je u stvaranju motivacije, a za nastavu iz predmeta struke korist je u omogućavanju dubljeg i studioznijeg pristupa stručnoj građi. Za predmet struke to bi bila svojevrsna inovacija i osvježenje. Za bolje studente to bi bila mogućnost afirmacije i zadovoljavanja vlastitih želja za napredovanjem. Na sreću još uvijek ima studenata čije su ambicije veće od "propisanog" studija.

2. U radu sa studentima stalno se osjećala potreba za jednom promišljenom suradnjom. S jedne strane trajno prisutna svijest o ogromnom značenju suradnje

za nastavu stranih jezika, a s druge je strane postojanje pravne činjenice da je učenje stranih jezika na fakultetima obavezno, pa je vjerojatno, i zakonodavac, propisujući tu obavezu, imao na umu i međupredmetnu suradnju, sve to dovelo je do želje da se egzaktno provjeri postojanje ili nepostojanje suradnje. Pokazalo se da je to najlakše utvrditi ako se analizira i provjeri citiranost djela, studija i članaka na stranom jeziku u diplomskim radovima studenata.

Kao uzorak poslužili su obranjeni diplomski radovi studenata Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu i Pedagoške akademije u Čakovcu. U obje ustanove izučavaju se obavezno, u prve dvije studijske godine, četiri svjetska jezika: engleski, njemački, ruski i francuski.²

Rezultati provjeravanja³ prikazani su u narednoj tabeli:

NAZIV FAKULTETA ILI ŠKOLE	GODINA ODBRANE DIPLOMSKIH RADOVA											
	1			2			3			4		
	1982			1983			1984			1987		
	broj diplomskih radova	radovi s citiranim literaturom	citati %	broj diplomskih radova	radovi s citiranim literaturom	citati %	broj diplomskih radova	radovi s citiranim literaturom	citati %	broj diplomskih radova	radovi s citiranim literaturom	citati %
Fakultet organizacije i informatike	250	53	21.2	103	5	4.8	127	5	3.9	128	14	10.9
Pedagoška akademija	31	0	0	16	0	0	36	0	0	40	0	0
UKUPNO	281	53	18.9	119	5	4.2	163	5	3.1	168	14	8.3

2 Francuski jezik na obje ustanove predaje se s umanjnim brojem sati, honorarno, zbog malog broja studenata.

3 U istraživanju, naročito u praktičnom dijelu, učestvovali su studenti starijih godišta na obje visokoškolske ustanove.

Sveukupno (1+2+3+4) u četiri godine bio je 731 obranjeni diplomski rad sa 77 slučajeva citiranja literature na stranom jeziku, što iznosi skromnih 10,5%

Interesantni podaci. Posebno sa svojom bizarnošću ističu rezultati koji se odnose na Pedagošku akademiju. Od 123 pregledana diplomatska rada na ovoj visokoškolskoj ustanovi ni u jednom slučaju nije nađena citirana literatura na stranom jeziku. Normalno je da se postavi pitanje koji su razlozi ovakve stopostotne apstinencije od stručne literature na stranim jezicima? Nema logičnijeg objašnjenja nego da ne postoji ni najminimalnija suradnja između predavača stranih jezika i predavača struke, da se nastavnici iz predmeta struke ne žele time opterećivati, a predavači stranih jezika ionako su u ustanovi samo kao "gosti".⁴

Ne treba zanemariti i činjenicu da Akademija zapravo i ne prima stručnu literaturu na stranim jezicima.⁵

U svemu tome najmanja je krivnja studenata. Teško je tvrditi da na Pedagoškoj akademiji nema potrebe za korištenjem stručne literature na stranim jezicima,⁶ prije bi se moglo govoriti o djelovanju objektivnih okolnosti (nedostatak sredstava za nabavku strane literature i nemogućnost zadovoljavajućeg rješavanja statusa predavača stranih jezika) i nepostojanju spremnosti i želje za uključivanjem u tu suradnju.

2.1. Podaci iz tabele koji se odnose na Fakultet organizacije i informatike govore o nešto boljoj situaciji u vezi s korištenjem strane literature u diplomskim radovima. Uočljiv je veliki pad u 1983. i 1984. u odnosu na 1982. godinu. 1982. godina mogla bi se smatrati godinom pojačanog entuzijazma jer nakon Općih programskih osnova

---

4 Na Pedagoškoj akademiji u čakovcu ni jedan od predavača stranih jezika nije u stalnom radnom odnosu; strane jezike predaju nastavnici iz Srednjoškolskog centra Čakovec.

5 Od desetak naslova od prije nekoliko godina Pedagoška akademija danas prima samo jedan naslov na njemačkom jeziku ("JUGOSLAWISCHE REVUE", NIP JUGOSLAVENSKA REVIJA, BEOGRAD).

6 Ima diplomskih radova čija je tematika takva da su upravo "nužne" konzultacije u stranoj stručnoj literaturi. Evo samo nekih naslova diplomskih radova studenata: Razvoj i poticanje dječjeg stvaralaštva, Agensi socijalizacije, Pedagoški zapuštena djeca, Postoji li "laž" djeteta predškolskog uzrasta, Naučimo djecu plivati i sl. Za teme koje se odnose na predškolski odgoj postoji, inače, bogata literatura na ruskom jeziku.

visokog obrazovanja donijet je i Zakon o usmjerenom obrazovanju kojim je konačno, i dosta dobro, riješeno pitanje izučavanja stranih jezika na nejezičnim fakultetima. U naredne dvije-tri godine više se pažnje posvećivalo osmišljavanju nastavnih programa, prikupljanju materijala, radu na skriptama i udžbenicima. Manje se radilo na uspostavljanju suradnje s nastavnicima struke i na praktičnoj primjeni stranih jezika u radovima studenata. I to je jedan od razloga osjetnog pada citiranosti strane stručne literature. Smanjio se i interes studenata i nastavnika struke za strane jezike.

2.2. Stvarnost je takva da već nekoliko godina na fakultetima vlada nepovoljna situacija za ozbiljniji pedagoško-didaktički rad. Obrazovanje općenito živi unestimulativnom okruženju. U nestvaralačkoj atmosferi teško je imati i realizirati neke ambicije u oblasti unapređenja nastave (mislim, prije svega, na nastavu stranih jezika). Uprkos svemu, izgleda da se ipak kreće na bolje, što pokazuju i rezultati ispitivanja za 1987. godinu. Ali, sve u svemu, rezultati nisu dobri, a vjerojatno su, na žalost i na ostalim fakultetima približno isti.

Gledajući naslove diplomskih radova studenata Fakulteta organizacije i informatike, teško je u mnogim slučajevima razumjeti razloge zbog kojih mentor nije od studenata zahtijevao korištenje stručne literature na stranom jeziku.⁷

Prvenstveno ovdje mislim na radove s informatičkom, marketinškom i političko-ekonomskom tematikom. To su područja gdje je stručna literatura na hrvatskom ili srpskom jeziku još uvijek nedostatna, dok je, suprotno tome na stranim jezicima vrlo bogata.

3. Diplomski radovi studenata Fakulteta organizacije i informatike,⁸ kada se radi o citiranosti literature na stranim jezicima, daju interesantne podatke o citiranosti te literature na onim stranim jezicima koji se izučavaju na Fakultetu. Sređujući podatke, naišlo se na problem kod citiranja literature autora s engleskog govornog područja. Naime, u pet slučajeva bilo je moguće utvrditi da literatura nije korištena u originalu. Vjerojatno je takvih slučajeva više pa je ista pojava moguća i kod citiranih autora s njemačkog i ruskog govornog područja.

Tabela o tom pitanju izgledala bi ovako:

7 Samo nekoliko naslova diplomskih radova, od preko stotinu, gdje je tema bila idealna da se autor koristi literaturom na stranom jeziku: Mikroprocesori i njihova primjena, Promocija u marketingu, Marketing novih proizvoda, Organizacija daljinske obrade podataka, Primjena inteligentnih terminala za koncepciju distributivne obrade, Suvremene tendencije u međunarodnim ekonomskim odnosima i sl.

8 Diplomski radovi studenata Pedagoške akademije ovdje nisu uzeti u obzir jer njihov ukupni rezultat citiranosti jednak je nuli!

NAZIV FAKULTETA	ukupan br. dipl. rad. 1982/84.	Broj radova stud. po izuč. stranih jezika				CITIRANA LITERATURA PO JEZICIMA							
		ENGLISKI	NJEMAČKI	RUSKI	FRANCUSKI	Engleski		Njemački		Ruski		Franc.	
Fakultet org. i informatike	480	82	257	132	9	br.	%	br.	%	br.	%	br.	%
						35	7,3	20	4,2	19	3,9	1	0,2

Podaci iz tabele govore o prilično ravnomjernoj zastupljenosti citiranosti literature po pojedinim jezicima u odnosu na ukupan broj diplomskih radova. Međutim, ako usporedimo broj radova s citiranom literaturom na stranim jezicima s brojem diplomskih radova studenata koji su na Fakultetu izučavali uspoređivani jezik, tada će rezultati biti nešto drugačiji. Iz takvog uspoređivanja proizlazi da je postotak citiranosti za engleski 42,7%, za njemački 7,8%, za ruski 14,4% i za francuski jezik 11,1%. Ovi odnosi realna su slika stanja odnosa i položaja stranih jezika na Fakultetu.

3.1. Ista analiza može se provesti i za 1987. godinu. Od te godine izrazito se povećava broj diplomanata informatičkog usmjerenja.⁹

Tabelarni prikaz citiranosti literature na stranim jezicima, prema broju diplomskih radova studenata u odnosu na izučavanje stranog jezika u toku studiranja, izgledao bi za 1987. god. ovako:

⁹ U prvim godinama od svog osnivanja Fakultet je imao oko dvije trećine studenata upisanih na ekonomska usmjerenja; od 1985., u skladu s upisnom politikom u SRH, više od polovine studenata upisano je na informatičke smjerove. Od 1986. ima samo četverogodišnji studij informatike.

NAZIV FAKULTETA	GODINA ISTRADIVANJA											
	ukupan broj diplomskih radova	Br. diploman. prema u;. stranog jezika				Diplomski radovi s citiranom lit. po stranim jezicima						
ENGLISKI		NJEMAČKI	RUSKI	FRANCUSKI	ENGLISKI		NJEMAČKI		RUSKI		FRANCUSKI	
					BR.	%	BR.	%	BR.	%	BR.	%
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE					1	7	17,1	5	6,1	1	25	1100

Odnosi među jezicima uglavnom ostali su isti; osjetno se povećao broj diplomanata s engleskim jezikom, uglavnom, na uštrb ruskog jezika. Ekspanzija engleskog jezika bila je i za očekivati, a donekle je i normalna pojava. Uostalom u društvu, a naročito u školstvu, postoji snažan pritisak za uvođenje obaveznog učenja engleskog jezika. Moglo bi se reći da se danas s engleskim jezikom događa ono isto što se neposredno poslije rata događalo s ruskim jezikom. Za nas koji nešto dulje pamtimo postavlja se ozbiljno pitanje, ne pravimo li ponovno istu grešku kao nekada s ruskim jezikom!? Na pitanje bi valjalo odgovoriti već i zbog toga jer rezultati provedenog ispitivanja pokazuju da i na ostalim jezicima postoji važna i značajna literatura i da ima studenata koji se njome služe. Mislim da bismo u ovim pitanjima morali biti razložni i sačuvati neku mjeru.

4. Sveukupni sadržaj i rezultati dosadašnjeg razmatranja odnose se na didaktičko - metodičko pitanje međupredmetnih veza. Smatram da to pitanje ima veliko značenje i u fakultetskoj nastavi i da od pravilnog njegovog rješavanja u mnogome zavisi znanstvena organizacija obrazovnog procesa. U našoj metodičkoj literaturi i praksi nedovoljna se pažnja pridaje ovom problemu. Sve što je urađeno do sada i što bi se moglo smatrati kao postojanje nekakvih veza, sve su to, zapravo, slučajni i epizodni momenti u nastavi. Posebno čudi zašto predavači stranih jezika na nejezičnim fakultetima ne rade više na uspostavljanju međupredmetnih veza. To tim više jer baš njima mora biti jasno da je jedna od bitnih karakteristika u učenju

stranog jezika gotovo posvemašnje nepostojanje prirodne potrebe za komuniciranje, U neutralizaciji ove pojave može nam pomoći oslanjanje na međupredmetne veze jer baš preko njih možemo snažno utjecati na različite interese studenata, pokrenuti njihove individualne osobitosti i sklonosti. Suradnja na relaciji strani jezik - ostale studijske discipline (i obratno) mogla bi biti vrlo uspješno sredstvo nastajanja motivacije kod studenata.

Nažalost, sva je prilika da se i u metodici nastave ostalih predmeta na fakultetima gotovo ništa ne zna o mogućnostima takvih veza. Unatoč brižljivom pretraživanju nigdje nismo naišli na neke konkretne podatke iz drugih nauka o izučavanju stranih jezika i vezama s njima. Posljedica je to još uvijek nedovoljne zainteresiranosti predavača stručnih predmeta za stvaralačku pomoć koju mogu pružiti strani jezici. Šteta jer strani jezik je "polipredmetna" disciplina i idealno može korisno poslužiti u izučavanju predmeta struke. Jednom riječju, svi bismo morali poraditi na međusobnim vezama i koordinaciji.

LITERATURA:

1. Cvelić, M., Problemi nastave stranih jezika na nefilološkim visokoškolskim institucijama, Godišnjak Sav. društ. za prim. lingv. Jugoslavije, br. 3, 1979., Zagreb
2. Dolgov, L. A., Mežpredmetnye svjazi..., Inostrannye jazyki v škole, br. 6, 1988., Moskva.
3. Dubrovin, M. I., Motivacija pri obučeni inostrnnym jazykam, Inostrannye jazyki v škole, br. 1, 1978., Moskva.
4. Early, P., Motivacija, Strani jezici, br. 2. 1973., Zagreb.
5. Junjev, V. I., Učašijsja i jego interesy, Inostrannye jazyki v škole, br. 3, 1981., Moskva.
6. Jurše, M., Pouk tujega jezika na višjih in visokih škol, Godišnjak SDPL Jugoslavije, br. 3, 1979., Beograd.
7. Kolka, A., Kreativnost jezika, kreativna nastava jezika i motivacija, Strani jezici, br. 3, 1980., Zagreb
8. Konaev, N. D., Opyt analiza motivacii pri izučeniju ruskogo jazyka na kursah SSOD v razvivajuščihsja stranah, Russkij jazyk za rubežom, br. 4, 1981., Moskva.
9. Kostić, D., O nastavi stranih jezika u SAD, Živi jezici, 1960., br. 2, str. 195-210, Beograd.
10. Kostrenčić, V., O motivaciji odraslih, Strani jezici, br. 4, 1976., Zagreb.
11. Limić, B., Integrativna motivacija i psihologija moći, Strani jezici, br. 1, 1980., Zagreb.

12. Marčetić, T., Problemi u praktičnoj jezičnoj nastavi I god. germanistike, Strani jezici, br. 1, 1980., Zagreb
13. Ostojić, B., Motivacija i nastava stranih jezika, Pedagogija, br. 1, 1980., Beograd
14. Ostojić, B., Motivi i učenje stranih jezika, Pedagoško andragoški rad, br. 1-2, 1980., Sarajevo.
15. Pansenko, A. M., Povyšenie urovnja motivacii izučeniya ruskogo jazyka, Russkij jazyk za rubežom, br. 2, 1988., Moskva.
16. Pančenko, A. M. - Suvorova, A. I., Povyšenie urovnja motivacii izučajučihsja russkij jazyk, Russkij jazyk za rubežom, br. 2, 1988., Moskva.
17. Pismičenko, A. N., Puti povyšeniya interesa staršeklasnikov k izučeniju inostrannogo jazyka, Inostrannye jazyki v škole, br. 1, 1978., Moskva.
18. Pletikosa, D., Razlike u motivaciji za učenje engleskog jezika kod učenika raznih dobnih skupina, Godišnjak SDPL Jugoslavije, br. 4-5. 1980-1981., Zagreb.
19. Rogačova, I. P., Sistema faktorov, obespečivajuščaja motivaciju v učebnom processe, Russkij jazyk za rubežom, br.4, 1988., Moskva.
20. Skvoznikova, V. S., Stranovedčeskij kommentarij kak odna iz form realizacii mežpredmatnyh svjazej, Inostrannye jazyki v vysšej škole, br. 3, 1978., Moskva.
21. Šerstjaninina, V. A., Motivacija v izučenii učaščimisja inostrannogo jazyka i nekotorye boprosy vneklasnoj raboty po etomu predmetu, Inostrnnye jaziki, br. 1, 1978., Moskva.
22. Škarić, I., Motivacija u učenju stranih jezika, Strani jezici, br. 1-2, 1975., Zagreb.
23. Škarić, O., Racionalna i emocionalna motivacija odraslih u učenju stranih jezika, Strani jezici, br. 4, 1980., Zagreb.

Primljeno: 1989-09-8

Владимир Циглар:

ИССЛЕДОВАНИЕ МЕЖПРЕДМЕТНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА КАК
ПРЕДПОСЫЛКИ В СТАНОВЛЕНИИ МОТИВАЦИИ В ИЗУЧЕНИИ
ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ НА НЕФИЛОЛОГИЧЕСКИХ ФАКУЛЬ-
ТЕТАХ

Р Е З Ю М Е

В статье автор говорит о проблемах, с которыми в своей работе сталкиваются преподаватели иностранных языков на нефилологических факультетах. Самая важная проблема как прийти до мотивации у студентов. Вопрос создания мотивов считается одним из центральных вопросов. Межпредметное сотрудничество является одним из эффективных средств мотивации студентов по изучению иностранному языку.

Автором проведённые исследования на ФОИ в Вараждине и ПА в Чаковце о том, в какой мере студентами используется литература на иностранных языках при подготовке их дипломов. Почти никто из преподавателей по предметам специальности от студентов такой работы не требует. Результаты оказались скромными.